

забезпечення, необхідним є внесення змін до Закону України «Про державну службу» в частині конкретизації поняття «юридична відповідальність державних службовців», окреслення видів юридичної відповідальності та їхніх підстав, проте вважаємо за недоцільне прийняття окремого закону про юридичну відповідальність державних службовців.

Список використаних джерел:

1. Зубрицький М. І. Тенденції подальшого розвитку правового регулювання юридичної відповідальності державних службовців. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 12 С. 455–457.
2. Козуліна С. О., Марзак І. М. Особливості та види юридичної відповідальності державних службовців в Україні. URL: <http://www.oridu.odessa.ua/news/2013/03/06/yanchalo.pdf> (дата звернення: 26.09.2020)
3. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996, № 30. Ст. 55. Ст. 61.
4. Любимов О. К. Юридична відповідальність як елемент правового статусу державного службовця. *Соціальне право*. 2019. № 1. С. 20–26.
5. Панова Н. С. Забезпечення службової дисципліни у державній службі. *Прикарпатський вісник*. 2019. № 4–2. С. 24–29.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-303-6-24>

Кашук О. Д.,

*аспірант кафедри публічного управління та економіки
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ЖИТЛОВОЇ ПОЛІТИКИ

В сучасних умовах ефективність державного соціально-економічного розвитку залежить від впливу чималої кількості національних та глобальних, внутрішніх та зовнішніх чинників, зокрема, пов'язані із наслідками кризових явищ у економічній та політичній сферах. Однак, незважаючи на вагомий вплив на розвиток вітчизняної житлової сфери якраз кризових явищ, необхідно не забувати і про потребу наявності в державі високоякісного

нормативно-правового забезпечення здійснення державної житлової політики, що виступає досить потужним важелем впливу на розвиток даної сфери.

Житло вважається важливим елементом сталого розвитку для будь-якої людини, без якого вона не здатна почувати себе впевнено. Варто зазначити, що протягом сучасного кризового періоду в Україні, що пов'язано з воєнним станом, який супроводжується знищенням житла та переміщенням чималої кількості населення, криза в житловій сфері щоразу загострюється та вимагає від держави прийняття швидких та в той же час безпомилкових рішень.

В Україні існує досить розгалужене нормативно-правове забезпечення у сфері державної житлової політики. Проте, більшість нормативно-правових актів необхідно переглянути та удосконалити, а також узгодити із міжнародними актами. Беручи до уваги масштабність руйнувань і внутрішньої міграції населення, що зумовлено воєнними діями в Україні, варто внести чимало надзвичайно вагомих та динамічних змін у державній житловій політиці України задля забезпечення реалізації опорного житлового права населення. Потрібно якомога швидше налагодити систему наповнення житлового фонду соціального призначення, а також визначити сучасні умови його використання під час воєнного стану.

Беручи до уваги все вище наведене можна дійти висновку, що головними засадами у житловій політиці є принципіальні положення, переваги, гарантії державної житлової політики, а також визначення її суб'єктів та їх функції. Тому, найважливішим кроком стосовно визначення пріоритетних напрямів державної житлової політики, слід вважати прийняття у 1992 році Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду» № 2482-ХІІ, який «визначає правові основи приватизації державного житлового фонду, його подальшого використання і утримання» [3].

Для регулювання правовідносин у сфері житла застосовуються норми різних галузей права:

- цивільне законодавство встановлює інститути договірних відносин комерційного найму, інших правочинів з житлом, права власності та інших речових прав на житло;

- право соціального забезпечення – інститут соціального житла;

- адміністративне право – інститути реєстрації місця проживання, житлового будівництва та містобудування. Житлове законодавство України має передбачити перехід від попередньої системи розподілу державного житлового фонду до системи, яка базується на забезпеченні умов для відновлення житлового фонду.

Система нормативних актів, особливо прийнятих до 1990 року, не тільки застаріла, але й не відповідає тим змінам, які відбулися в соціально-економічному розвитку держави, тому потребує негайного узгодження з нормативними актами, прийнятими після завершення масової приватизації житла з метою приведення його до сучасних реалій суспільного життя.

Право кожної людини на житло забезпечується державою шляхом створення умов, за яких кожен громадянин зможе побудувати житло, придбати його у власність або взяти в оренду. Тобто йдеться про приватно-правові підстави реалізації цього права. Водночас зазначена норма також закріплює можливість надання громадянам, які потребують соціального захисту, державою та органами місцевого самоврядування безоплатно або за плату, передбачену законом. Отже, іншим напрямком є формування норм права соціального забезпечення, зокрема встановлення підстав визначення осіб, які потребують житла, порядку надання житла державою (державний житловий фонд) та органами місцевого самоврядування (комунальний житловий фонд), а також умови такого надання.

Конституція України вимагає від держави створити приватно-правові основи реалізації житлових прав, а також публічно-правові гарантії захисту соціально незахищених громадян. Таке розуміння ґрунтується на основоположному принципі відповідальності держави перед особою (ст. 3 Конституції України), який полягає головним чином у належному регулюванні суспільних відносин відповідно до існуючих соціально-економічних умов.

На даний час Міністерством розвитку громад та територій України продовжується напрацювання наступного проекту Житлового кодексу України, який «має на меті врегулювання питань забезпечення реалізації права громадян на житло, визначення правових, економічних, соціальних та організаційних засад державної житлової політики». На нашу думку, доволі цікавою є спроба авторів проекту «створити умови для розкриття потенціалу кооперації в житловій сфері, зокрема, шляхом підтримки у створенні та врегулюванні діяльності житлово-будівельних кооперативів та будівельно-ощадних інституцій. До речі, забезпечення правових та організаційних умов для створення житлово-будівельних кооперативів громадянами є, за задумом авторів законопроекту, однією з основних засад здійснення державної житлової політики органами державної влади» [1]. Проте певні положення проекту щодо житлової кооперації можна вважати досить суперечливими.

Тривалий час проводиться робота щодо розробки та прийняття нового Житлового кодексу України, Закону України «Про основні

засади державної житлової політики» тощо. У пояснювальній записці до останнього законопроекту зазначається, що «він має стати підставою для визначення основних способів реалізації конституційного права на житло; прогнозованості та публічності житлової політики; створення умов для доступності житла громадянам відповідно до їх фінансових можливостей, державних та місцевих соціальних гарантій; запровадження етапності вирішення житлової потреби громадян відповідно до Державної житлової програми та регіональних програм; системність вирішення житлової проблеми в Україні з врахуванням соціальних, економічних, містобудівних, технічних, демографічних, екологічних та регіональних умов» [2]. Крім цього, одне з головних його завдань полягає в узгодженні правових норм, засад і стандартів нормативно-правового забезпечення реалізації житлової політики з європейськими пропозиціями. А це є дуже важливим при активному пристосуванні вітчизняної законодавчої бази до стандартів європейських країн після підписання Угоди з Європейським Союзом.

Таким чином, з метою створення дієвої нормативно-правової основи, необхідно здійснити певні заходи, пов'язані із чітким додержанням державою нормотворчих положень, наприклад принципу поділу нормотворчих обов'язків, принципі науковості, системності, своєчасності та неупередженості. Внаслідок подібної нормотворчої роботи необхідно:

1. Прийняти удосконалений та новітній Житловий кодекс України, в якому варто відобразити всю сукупність головних засад державної житлової політики.
2. Скасувати Концепцію державної житлової політики, прийняту у 1995 році.
3. Привести у відповідність до удосконаленого Житлового кодексу України інших нормативно-правових актів.

Список використаних джерел:

1. Проект Житлового кодексу України. Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <https://www.minregion.gov.ua/base-law/grom-convers/elektronni-konsultatsiyiz-gromadskisty/proekt-zhytlovogo-kodeksu-ukrayiny/>
2. Проект закону про основні засади державної житлової політики: від 25 жовтня 2013 р. № 3498. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=3498&skl=8
3. Про приватизацію державного житлового фонду: Закон України від 19.06.1992 р. № 2482-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2482-12#Text>